

Herstart Stichting Robinia:

Europees kwaliteitshout blijft meer aandacht verdienen

Stichting Robinia is weer gestart. De pers heeft er in november een korte mededeling over gedaan. In dit artikel schetsen wij de achtergronden van de herstart na het faillissement dat uitgesproken is in september 2000. Waarom een nieuwe start? Dat heeft alles te maken met onze visie. Wij willen uitdragen dat hout uit Europese landen goed past bij de vraag naar duurzaam hout.

Deze gedachte zou nog veel meer bekendheid moeten krijgen. Vandaar ook dat de officiële naam van de nieuwe Stichting Robinia uitgebreid is met de toevoeging 'voor een duurzaam leefmilieu'.

De 'oude' Stichting Robinia

In 1991 is op initiatief van de Wageninger Ronald Vrijenhoef, boomverzorger en houtkenner, het idee ontstaan om meer te doen met hout uit de eigen omgeving. Hiermee kon de steeds groter wordende groep 'milieubewuste' en kritische consumenten een alternatief worden geboden voor tropisch en verduurzaamd hout. Deze gedachtenlijn sloeg aan en in 1991 werd Stichting Robinia opgericht. Deze naam werd gekozen omdat de Robinia pseudoacacia een goed voorbeeld was, en is, van een houtsoort die in de directe omgeving aanwezig is, maar niet ten volle wordt benut. De ideeën van de stichting werden met name enthousiast onthaald door personen en instanties die zich aangesproken voelen door het gebruik

van milieuvriendelijke materialen. Hieronder bevonden zich grondeigenaren, architecten, milieubewuste consumenten en houtverwerkers. Veel andere organisaties en personen bleven echter de kat uit de boom kijken of waren bezig met andere alternatieven.

Stichting Robinia hield zich met vier hoofdthema's bezig:

– Kennisverzamelen

Vanaf 1992 zijn er aanplanten op bescheiden schaal gestart met vooral de boomsoort Robinia pseudoacacia. Deze aanplanten zijn vanaf het begin door vrijwilligers en later door betaalde krachten van de stichting gemonitord. Dit heeft ertoe geleid dat er inmiddels een rijk databestand is opgebouwd. Dit kan gebruikt worden voor een analyse van de mogelijkheden van de Robinia pseudoacacia, al dan niet in menging, onder verschillende Nederlandse omstandigheden, met referenties in Hongarije en Duitsland. Een unieke maar kostbare activiteit, geheel gefinancierd uit private middelen en uitgevoerd in de eigen tijd.

– Kennisuitwisseling

Een belangrijk moment voor Stichting Robinia was het door de stichting georganiseerde symposium 'Van markt naar bosaanleg' in november 1997. Tijdens dit symposium kwamen vertegenwoordigers van alle sectoren uit de houtketen bijeen om knelpunten en om oplossingen te vinden in het gebruik en de toepassing

van Europees kwaliteitshout in beeld te krijgen. De aanbevelingen en conclusies zijn nu, ruim drie jaar na datum, nog steeds actueel. De veranderingen in de praktijk, het oplossen van knelpunten en de noodzakelijke aanpassingen gaan echter langzamer dan gewenst. Lichtpuntjes zijn de groeiende aandacht voor een breder scala houtsoorten, voor gecertificeerde teelt en -producten en voor het ketendenken.

– Theorie en praktijk

Stichting Robinia heeft altijd als uitgangspunt gehad dat er een nauwe wisselwerking moet zijn tussen theorie en praktijk. Theorie en praktijk versterkten elkaar. Alle bureaumedewerkers hadden veldervaring, vaak ook opgedaan in eigen projecten. De stichting deed niet alleen aan theorieontwikkeling, maar toetste deze ook in de praktijk. Dit werd duidelijk in haar adviezen tot uitdrukking gebracht.

– Voorbeeldfunctie

Om in de praktijk te laten zien wat er mogelijk is heeft Stichting Robinia in samenwerking met grondeigenaren een aantal voorbeeldlocaties gerealiseerd. Het betreft locaties in de Flevopolder (i.s.m. Staatsbosbeheer), in Ede (i.s.m. de gemeente Ede, zie foto), in Nunspeet (i.s.m. een particuliere landgoedbezitter) en in Hongarije (i.s.m. een particuliere grondeigenaar). Van deze locaties biedt het voorbeeldbos Flevohout dat in 2000 is aangeplant de grootste diversiteit aan bostypes en bosinrichtingsvormen (zie NBT 2000(4)).

Infopaneel Breukelereng in de gemeente Ede

Voorinvesteren

De stichting heeft voor haar activiteiten weinig subsidie ontvangen. De activiteiten van de stichting zijn allemaal met veel inzet van eigen middelen en tijd tot stand gekomen. Naast inkomsten uit donaties werd vanaf 1997 ook geld gegenereerd door een eigen uitvoeringsorganisatie. Een positieve ontwikkeling die leidde tot meer werk, meer omzet en meer nieuwe initiatieven. De organisatie groeide snel en de structuur moest steeds worden aangepast. De volgende stap in de professionalisering was de aanstelling van een algemeen directeur. Daarnaast werd een ander bestuur gevormd van zwaarder kaliber en op afstand besturend. Een goede opzet voor een slagvaardige en deskundige organisatie. De kansen en perspectieven op inkomsten zijn echter niet snel genoeg gerealiseerd, waardoor te lang op een hoog kostenniveau werd gedraaid zonder de bijbehorende inkomsten. De verhouding tussen kosten en inkomsten werd dusdanig dat Stichting Robinia in 2000 in financiële problemen is geraakt en uiteindelijk is gefailleerd.

De 'nieuwe' Stichting Robinia

De oorspronkelijke oprichters en een groot deel van de personeelsleden zijn ondanks de financiële problemen blijven geloven in het bestaansrecht van Stichting Robinia. Na gedegen afweging is dan ook vrij snel na het faillissement een nieuwe stichting opgericht. De naam van de 'oude' stichting is gehandhaafd, omdat deze symbool staat voor onze doelstellingen. De aanscherping 'voor een duurzaam leefmilieu' is er bewust aan toegevoegd om nog duidelijker te maken dat wij

onze én andere aanwezige kennis en ervaring in binnen- en buitenland, willen inzetten voor dit brede doel. Hout is bij uitstek een duurzame grondstof, zowel wat betreft de inzet van (milieu)gebruiksruimte, de productiewijze en beschikbaarheid als wat betreft de toepasbaarheid. Daarvoor is wel noodzakelijk dat hout op duurzame manier ingepast, beheerd, verwerkt en gebruikt wordt. In de nieuwe organisatie komt de nadruk te liggen op de functie van het kennis- en informatiecentrum en samenwerking. De uitvoeringspoot is niet opnieuw opgestart. Dit wil overigens niet zeggen dat wij ons niet meer met de praktijk van aanplant zullen bezighouden.

Kennisvergaring

De stichting richt zich vooral op het vergaren van bestaande kennis, door literatuurstudie, interviews, vastleggen van praktijksituaties en indien noodzakelijk met aanvullend onderzoek. In de bos- en houtsector is veel kennis in de loop der tijden is verdwenen of niet verder ontwikkeld. Dit komt door het inzetten van andere beleidlijnen of door het verdwijnen van sleutelpersonen met veel kennis en ervaring. Het is in onze ogen hard nodig dat de nog

beschikbare kennis wordt verzameld en vernieuwd en vervolgens wordt vertaald, toegepast en geprojecteerd, op de huidige maatschappelijke context. Naast Nederlandse bronnen is ook zeer veel kennis en ervaring te halen uit de ons omringende landen, waar houtproductie nog steeds een grote economische en sociale betekenis heeft.

Informatie verspreiding

De bijeengebrachte kennis moet in de vorm van informatie toegankelijk worden gemaakt voor onze doelgroepen, grondeigenaren, architecten, verwerkers, particulieren. Belangrijke middelen zijn: Internet, rapporten, voorbeeldprojecten en een informatiecentrum.

De verspreiding van geschreven informatie zal vooral via onze website plaatsvinden. Dit is een snelle en praktische oplossing om informatieverstrekking betaalbaar te houden. Op de website wordt een heel netwerk van bedrijven en organisaties gepresenteerd. Geïnteresseerden kunnen op deze wijze ook gericht worden doorverwezen.

De stichting wil daarnaast doorgaan met het vastleggen van kennis in de vorm van rapporten over een breed aantal soorten en on-

derwerpen. Zo is reeds een rapport over de zoete kers en de robinia geschreven en ligt er een rapport over tamme kastanje klaar. Dergelijke activiteiten zullen in het kader van subsidieprojecten, via fondswerving en sponsoren gerealiseerd moeten worden. Eigen uitgaves zijn in de praktijk vaak te kostbaar, daarom worden dergelijke publicaties niet of nauwelijks nog gerealiseerd. Naast voortzetting van de door de 'oude' Stichting gestarte voorbeeldlocaties wordt er ook een informatiecentrum binnen het Voorbeeldbos Flevoland opgezet. Het informatiecentrum zal in een samenwerkingsverband met Staats-

bosbeheer en de Gemeente Lelystad worden gerealiseerd. Het informatiecentrum zal alle aspecten van de houtketen tonen met een directe link naar het voorbeeldbos.

Samenwerking

Samenwerking met andere instanties en organisaties en een goede toepassing van de huidige informatietechnologie vinden wij erg belangrijk. De stichting richt zich vaak op onderwerpen die andere instellingen en organisaties, vaak gedwongen door gebrek aan (beleids)ruimte, geld of interesse, laten liggen. Wij richten ons op de bewustwording van de

noodzaak om deze onderwerpen op te pakken. Hiermee leveren wij een bijdrage aan het verkrijgen van een draagvlak voor investeringen in onderzoek naar bos en hout.

Door samen te werken met het bedrijfsleven houdt de stichting voeling met de praktijk. En kan de stichting samen met bedrijven initiatieven ontwikkelen om de mogelijkheden van Europees kwaliteitshout beter te benutten. De samenwerking heeft de vorm van een Bedrijvenplatform waarin opnieuw ca. 12 bedrijven uit de houthandel en houtverwerking deelnemen. De rol van de stichting daarin is initiërend, ondersteunend en faciliterend. Het gaat hierbij om het gebruik maken van elkaars sterke punten, gezamenlijk naar buiten treden en efficiënter functioneren door een afstemming tussen theorie en praktijk.

Afsluiting

De nieuwe stichting heeft plannen genoeg. Wij blijven als pioniers doorgaan op deze moeilijke markt. Robiniahout is een algemeen bekende houtsoort geworden en het heeft een marktplaats verworven, die nog steeds sterker wordt. Met andere houtsoorten als tamme kastanje en zoete kers, die ook meer belangstelling verdienen, is een goede start gemaakt. Deze resultaten, gecombineerd met het draagvlak en de belangstelling die wij hebben ondervonden in de afgelopen periode, steunen ons bij onze herstart. In afgeslankte vorm, met volle inzet, met de ervaring van de 'oude' Stichting Robinia, en een aangepaste, zeer strakke bedrijfsmatige aanpak, kunnen wij het Europese kwaliteitshout de aandacht blijven geven die het verdient.

Meer informatie is te vinden op onze site: <http://www.robinia.nl>.

